

פעולה... לא נמצא באורות אלא בחי' אור התורה והוא בטל בלא מעשה ואינו מגיע אל המקבלים ואז הס"א מתחזקת לשלוט למטה... ושליתה מן הבטלה של האורות העליונים לכן הבטלה מביאה לידי שיעמום כי בטלות האורות הוא ממש הנותנת מקום שליטה לס"א שהיא השעמום וע"כ התורה צריך שתהיה על מנת לעשות שאז התיקון נמצא כראוי".

וכתב שם עוד (קצת מקודם) שהלומד שלא על מנת לעשות אלא לשם גאווה וכדומה עליו נאמר "ארור האיש אשר יעשה פסל ומסכה... ושם בסתר", כי אז "נקרא הדבר ההוא (התורה אשר למד!) פסל ומסכה, והוא (הס"מ) רוצה ח"ו להתאחז ביסוד... וזה קלוקל גדול רחמנא ליצלק, וזהו... ושם בסתר, בסתרו של עולם... שיושב בסתר עליון".

ניצוצות קדושה בתוך הקליפות

וזהו כעין מה שכתבו בספרים הקדושים בכמה מקומות, כי הס"א והקליפות יונקים את חיותם מניצוצות הקדושה שנפלו לרשותם, מן התורה והמצוות שאנו עושים עם פגמים גדולים.

וענין זה אנו רואים בחוש ממש. כי הרי כתבנו בראש דברינו שגם לפני דורות הרבה היתה אפיקורסות בעולם בניגוד לתורה הקדושה, אבל לא השתמשו בתורה עצמה בעקמומיות שכלם לשם הכפירה. אבל בדורות האחרונים פתאום עמדו זיפנים גסים וחצופים עד מאד לבקר — כביכול — את המקרא וכל התורה כולה, ובשכלם המתעקם ממש על ידי מדותיהם ותאוותיהם הם יורדים אל חיצוני-חיצוניותה של התורה על מנת להתפקר בה כרצון תאותם הנשחתה. איך נהיה הדבר הזה? מה להם ולתורה? הרי בלאו הכי הם אומרים שאין מאמינים בה?

אלא שהרפיון בלמוד תורה למעשה בדורות האחרונים גרם שהס"א השיגה אחיזה באור התורה עצמה ובאופן זה זורעת כפירה והשחתה, ועל ידי ה"בטלה", כנ"ל בדברי הרמח"ל ז"ל, גרמנו שתזון הכפירה מהתורה עצמה. אוי לאותה בוש!

אבל כשהיתה הקדושה בתוקפה ולמדו תורה הרבה לשם שמים לא היתה הרשות לס"א לשלוט בניצוצות הקדושה של התורה עצמה.

במשך הדורות הרבים שלמדו תורה לשמה גם כן היה רפיון לפי ערכם ובימי יוסי בן יעזר היתה המחלוקת הראשונה בישראל (חגיגה טו.), וזה גרם להתפתחות אמונות כוזבות כתוספת לתורה הקדושה, אבל רשות לס"א לסלק את התורה עצמה לא היתה עד תלמידו של ר' יהושע בן פרחיה

למצב בו יוכל לשלוט במדותיו וישתמש בכל מדה רק במקום שהתורה דורשת זאת ולפי חשבון התורה, לשמה של תורה ועבודת ה'. נמצא שגם בזה התורה תבלין; כולא בה ממש!

אשרי לומדי התורה המתמסרים לה בכל לבם — כמאמר הגמרא "זלגו עיניו דמעוה, אמר אשריכם תלמידי חכמים שדברי תורה חביבים עליכם ביותר" (מנחות יח.) — והם מוותרים בשמחה על כל הבלי העולם הזה; בזה מובטחת להם שלמותם בעולם הזה וצדקתם שמונה להם לעולם הבא³.

"הבטלה מביאה לידי פליטה"

תכלית לימוד התורה ותוצאות ביטולה

תמיד היו בעולם שיטות שהתנגדו לתורה הקדושה, כגון עובדי עבודה זרה בזמננו, והפילוסופים היוונים וההולכים בעקבותיהם. הם התנגדו לתורה באופן עקרוני, אבל לא השתמשו בתורה לשם טעיותיהם. בזמננו, אנו עדים לתופעה מוזרה שלא היתה מעולם, שכופרים משתמשים בקדושה עצמה כדי לבסס את כפירתם, כגון אותם הפוקרים מתוך המקרא עצמו כביכול, ואותם המתאחזים במושגים קדושים כגון ארץ ישראל ולשון הקודש וכדומה. מאין באה זאת לנו בדורנו?

יש בדבר זה סוד, היוצא מתוך דברי רמח"ל ז"ל בספר אדיר במרום (דפ' וארשא עמ' כב), וז"ל שם: —

"ואודיעך בזה סוד גדול. עיקר התלמוד הוא המעשה, כי רז"ל אמרו אם בטלת מן התורה יש לך בטלים הרבה כנגדך, והוא סוד מה שאמרו גם כן שהבטלה מביאה לידי שיעמום (שגנון ותמהון לב), וכל זה הוא כי אין עיקר תיקון האורות אלא בהתפשטותם לפעול... בהיות האורות מתדבקין ונמשכין ומגיעין למטה... בסוד המעשה... יש מח' במעשיו, שאז הקדושה היא השולטת והס"א מתגרשת ומתרחקת וזאת היא הכונה התכליתית כידוע... אך אם בני אדם חוטאים גורמים שהאורות יהיו בטלים... וישארו... בלא

3. יש לדייק כמה שהביא רבנו זצ"ל לעיל מספר מעלות התורה בשם הגר"א, שכתב שמה שבעל תורה אינו צריך לרפואת המדות היינו דוקא בדרך הסגופים וכדומה, ורפואתו היא "לעסוק בתורה וביראת ה' כל היום", הרי שעל כל פנים עדיין הוא צריך להתבוננות היראה, והיינו לימוד המוסר; וזו"ק. — העורך.

נאמר בישיבת פוניבז', עש"ק בהעתקת תשי"א. (א).

האחריות עבור תוצאות גלותן של ניצוצות הקדושה בתוך הקליפות מוטלת על לומדי התורה המתרשלים להביא את תורתם לידי מעשה, ומבטלים בזה את אורות הקדושה מהשפעתם האמיתית, כמו שכתב הרמח"ל, ועל ידי זה מוסרים את האורות ההם ביד הס"א המחללת את שם שמים על ידם, וגורמת "שיעמום", דהיינו בלבול ותמהון הלב בעולם. נורא ואיום!

והתיקון גם הוא בידינו, שתורתנו תהא לשם "הכונה התכליתית" (כמש"כ הרמח"ל), דהיינו "ישמח ה' במעשיו", מעשיו דייקא, שימשכו אורות התורה ויתפשטו למטה, היינו לתוך תת-ההכרה שלנו, בחינת השבה אל הלב, ואז באים אל תכליתם ומביאים לידי מעשה ממש, כמובא בגמרא שם (יומא פו). "שיהא קורא ושונה ומשמש תלמידי חכמים ויהא משאו ומתנו באמונה ודיבורו בנחת עם הבריות, מה הבריות אומרות עליו, אשרי אביו שלמדו תורה אשרי רבו שלמדו תורה... ויאמר לי עבדי אתה ישראל אשר בך אתפאר", ובזה עושה קידוש ה' גדול ומביא את הקדושה לידי שליטה והס"א מתגרשת ומתרחקת, ומתקיים בו "שם שמים מתאהב על ידיך", ובזה מתקיימת תכלית הבריאה.

[מקל: נכתב מאילנו ח"ו -
הרב אליהו אליסטר ספי]

בשכבך תשמור עליך — זו מיתה

אשר בחר בנו מכל העמים ונתן לנו את תורתו. בחירת ישראל — משום שהם דבוקים במקום ב"ה, ומשום כך ניתנה להם התורה, "בראתי יצר הרע בראתי לו תורה תבלין"; התבלין הזה הוא רק לישראל, העוסקים בתורה מחמת דבקותם בתורה ה', ובדרך זו יש בתורה סגולה, שאפילו הוא עוסק בפלפול ובבירור ההלכה בדבר שלכאורה אין לו שום שייכות למדות, מכל מקום פועל בו הלימוד לתיקון מדותיו (כמש"כ הגר"ס זצ"ל באיגרת המוסר). והטעם, משום שעל ידי שהוא דבוק לתורה ולחכמתה, מתרחק הוא מן התאוות, כמו שכתב הרמב"ם (סוף הלכות איסורי ביאה) שלהינצל מן התאוה "יפנה עצמו ומחשבתו לדברי תורה וירחיב דעתו בחכמה". ועיין בספר מעלות התורה, מה שכתב בשם הגר"א ז"ל שהדבוק בלימוד התורה אינו צריך לעבוד על תיקון המדות בדרך סיגופים וכדומה, כי התורה היא רפואתו; ובמקום אחר (במאמר "תורה ומדות: תורה תבלין ב" — לעיל) ביארנו שמדבר במי שדבק בתורה כל כך עד שלא תשאר לו התעניינות לשום דבר חוץ מהתורה.

נאמר בישיבת פניניו, מוצש"ק אחר-ימות קדושים תש"י. (א.)

שיצא לתרבות רעה ימ"ש (סוטה מז.), כי עד הדור ההוא לא השתמשו עובדי עבודה זרה בתורה כלל, והיינו כנ"ל.

ארץ ישראל

וכן גם בענין ארץ ישראל. הנה מעלתה — שהיא כנגד ארץ ישראל דלעילא, ומדתה — בירור השגת הרוחניות כמו שכתוב "אשר עיני ה' אלקיך בה כו", ועל ידה אפשר לאחוז בלשמה הגמור בעבודתו ית', והשפעת הקדושה בה שונה לגמרי מאשר בחוץ לארץ, ואפילו שלוחי ההשפעה — המלאכים — שונים בה לגמרי, וכאמרם ז"ל ביעקב אבינו ע"ה (עי' רש"י סוף ויצא). וזוהי בחינת "כל הדר בחו"ל כמי שאין לו אלוה". ואמרו ז"ל במדרש (דברים רבה ז, י) שחשיב הקב"ה למשה "אם אעברה נא אתה מבקש לקיים, בטל סלח נא...", היינו שאם היה משרע"ה נכנס לארץ ישראל היו מתעלים למדרגה אשר בה כבר לא שייכת הסליחה שהיתה במדבר, כי לערך המדרגה ההיא אפילו נקודה קטנה של פגם, שבחוץ לארץ היא מכופרת, עדיין תקטרג במדרגת ארץ ישראל. (עיין מש"כ בכרך ג, עמ' 195, והביאור הוא כמש"כ כאן).

עד כדי כך מגיעה קדושתה של ארץ ישראל. והנה בדורנו זה בעוה"ר לקחו ארץ ישראל דלמטה בלי של מעלה כלל, והסתפקו — לכל הפחות לעת עתה — בשאיפה לארץ ישראל חילונית. מה הגיע אלינו על ידי זה? כי תפסה הס"א בחביבות ארץ ישראל שבלבם של ישראל, ולא רק שעושים מזה ענין חילוני אלא גם משתמשים בענין ארץ ישראל לשם אפיקורסות שלהם. נורא ואיום.

אחריותנו

ואחריות נוראה בזה עלינו לומדי התורה. עיין מה שאמרו ז"ל (יומא פו): "היכי דמי חילול ה'... באמור להם עם ה' אלה ומארכו יצארו", ופירש"י ז"ל שם: "את זו קרא הכתוב חילול ה'... ויחללו את שם קדשי... באמור עליהם האומות שגלו ביניהם ראו עם ה' אלה ולא יכל להצילים שלא יגלו, נמצא שם שמים מתחלל וכבודו מתמעט".

והרי העונשים — לימוד לחוטא ותיקון לחטא ובאים מצד הקדושה ממש, מכל מקום מכיון שלימוד זה נגרם על ידי חטא, הס"א מצליחה לכבוש גם את נקודות-התיקון הללו ועושה מהן חילול ה' נורא ואיום. והאחריות על מי? על החוטא שגרם לעונש שנאחזין בו הקליפות להשתמש בו לחילול ה'.